Ta jutupala „Koolmeistri hobune“ ilmus Tartus 1912.

A. Adson, Mälestades J. O-a („Looming“ 1928, nr. 2); A. Antson, Uusi andmeid J. O-a elust (*ibid.* 1931, nr. 5); Kampmaa, Peaj. IV (1936); A. Looring, J. O. Massus („Looming“ 1936, nr. 8—10); J. Kreek, Ühest Massu koolmeistrist (J. Kreek, „Viis juttu“, 1936, lk. 3—13); A. Looring, Koolmeister J. O. („Õpetajate Leht“ 1937, nr. 13); *idem*, J. O. Haapsalus („Looming“ 1938, nr. 3). *A. L-g.*

OLAF (Olavus), Tallinna piiskop, oli alul frantsisklaste ordu munk, seejärel Roskilde piiskopkonna toomhärra, toimis Tallinna piiskopina dets-st 1323 kuni surmani 21. X 1351. — O. oli viimne Skandinaavia päritoluga katoliku piiskop Tallinna piiskopitoolil. Ta oli oma piiskopkonna valitsemisaja algusest saadik segatud Taani pealiku Marquard Breide ja ta vasallide vahelistesse tülidesse Eestimaa loovutamise pärast Taanilt ordule. Tüli kestusel vangistati ta vend, kelle O. pidi vabaks lunastama (1332) märkimisväärt suure summa eest. Tema aega langeb ka Taanis interdikt (1333—37), mis tekitas Tallinnaski rahutusi. Tallinna sadama ehitamist toetas O. patukustutuse tõotamisega. Eestlaste vabadusvõitluse ajal a-l 1343 võttis ta Paides 4. V 1343 osa läbirääkimistest eesti kuningatega, ilma et ta seejuures oleks kuidagi aktiivselt esinenud.

Bunge, Herzogth. Estl., lk. 63, 183; Brieflade III, lk. 305 jj.; Arbusow, Geistl.; Renner, lk. 88; „Historisk Tidskrift“ 1928, nr. 2 (G. Rauch). *P. J.*

OLBREI, Rahel Amanda Aurelie, tantsijanna, sünd. 20. VII 1898 vkj. Tallinnas ärimehe ja töösturi Jaan Olbrei tütrena, lõpetas Tallinna linna kommertsgümnaasiumi 1918, omandas erihariduse tantsu alal J. Smironin'i juures 1918—19 ja E. Litvinov'i (vt. *Suppl.*) balletistuudios 1919—22 Tallinnas ning Mary Wigman'i koolis 1922—23 Dresdenis; ta täiendas end suvi- ja erikursusil É. Jaques-Dalcroze'i koolis Helleraus ja Rudolf v. Laban'i juures 1926 Berliinis. Töötanud esialgu raamatupidajana a./s-s „Massoprodukt“ ja ametnikuna kaubandus-tööstusministeeriumis, astus O. 1918 „Estonia“ lavale. Ta on a-st 1922 abielus H. Kompus'ega (vt. *Suppl.*). — O. isikupäraseks tantsuliseks erialaks kujunes karaktertants. Ent juba lavakarjääri alguses langesid talle osaks tantsukompositsioonilised ülesanded. Nende eduka lahendamise tagajärjel sai O. 1925 „Estonia“ teatri ballettmeistriks, kellena ta 1926 asutas teatri tantsurühma. Omandanud ise nii klassikalise balleti kui ka moodsa, nn. plastilise tantsu kooli, taotleb O. mõlemaid tantsuliike orgaaniliselt liita, samuti vastavalt arendada tema juhatusel töötavat teatri tantsurühma. Viimasega on ta peale soolo- ja rühmatantsude draama, ooperi ja opereti raamis lavastanud ka balletid „Roheline flööt“, „Giselle“, „Paan võsas“, „Pähklipureja“, „Lakšmi“ ja „Flora ärkamine“. Peale kodumaiste edukate esinemiste andis balletirühm kevadel 1937 menukaid külaskäiguetendusi Helsingis.

„Estonia“ teatri arhiiv-muuseumi andmed. *H. K-s.*

* **OLDEKOP, Gustav Adolph**, kirjanik ja ajakirjanik, siirdus 1820 Põlvast Tartusse, kus suri 26. IV 1838 vkj. (maetud Põlvas).

K. Ehrmann, Esimene eesti ajakirjanik. Jooni G. A. O-i elust ja tööst („Õitsituled“ 1935, lk. 15—19); E. Kirj. 1938, nr. 12 (K. Ehrmann). *T.*

OLE, Eduard, maalikunstnik, sünd. 8. V 1898 vkj. Valgamaal Kaagjärve v. taluniku pojana, õppis Valgas algning linnakoolis ja Venemaal õhtukeskkoolis, sai kunstilise hariduse 1913—18 Penza kunstikoolis Venemaal; ta on viibinud lühemail õppereisudel Saksa- ja Prantsusmaal, Itaalias, Inglismaal jm. O. on teotsenud a-st 1919 joonistusõpetajana Rakveres Virumaa reaalgümnaasiumis ja Rakvere õpetajateseminaris, a-st 1922 Tartu linna tütarlastegümnaasiumis, Tartu kommerts- ja kaubanduskoolis, 1924—36 H. Treffner'i eragümnaasiumis ja a-st 1936 Tallinnas prantsuse lütseumis. Ta oli Eesti Kunstnikkude Rühma asutajaid (1923) ning on olnud Eesti Kujutavate Kunstnikkude Keskühingu ja kunstiühing „Pallase“ liige. Kunstinäitusil on ta esinenud a-st 1923. — O. kunstiline ilme on võrdlemisi mitmekesine. Ta alustas töödega, milledes paiguti lähenes kubistlikule käsitluslaadile. Hiljemini andis ta rea figuraalseid kompositsioone, kus taotleb kontuuride rütmi-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 226